

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Maurittii Gudeni Historia Erfurtensis Ab Vrbe Condita Ad Reductam

Gudenus, Johann Moritz von

Erfurti, 1675

I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11903

HISTORIAE
ERFVRTENSIS
LIBER I.

ERFORDIA S. Moguntinae
Sedis filia, Thuringiae
Metropolis, communi
rerum humanarum fato
exilibus initiis nata, cre-
vit, floruit, adolevit, ce-
cidit, nec sanctam Matre
minus respexit, quam cum jacuit; Scilicet
malis, quibus culpâ suâ premebatur, obsti-
nator, ei offensa, cujus amorem & consilia
respuerat: Verum licet discola, tamen fi-
lia mansit. Igitur mater in jacentis auxi-
lium nunquam non prona, donec tandem
iterum erexit diu reluctantem. Hæc nar-
rare mihi consilium est cum studio veri-
tatis.

Ad Geram fluvium, quem Gabreti mon-
tes in hanc Thuringiæ planitiem effun-
dunt, non Conditoris cujusdam destina-
tione, sed fati, conjunctis è vicis & tuguriis
Urbs hæc concrevit. † Quippe Majores
nondum illecebris corrupti, umbrâ arbo-
ris, vel intexto cespite contenti, non illis
Urbs, non fixa sedes, nisi quod fatorum
spicas expectarent, post greges per campos
& nemora, virtutes suas circumtulerunt.

† Majorum
vivendi ra-
tio.

A

Per-

Perstitit innocens felicitas, usque dum gentium illi fluctus omnem fermè Europam inundarunt : † Attila ex Pannoniis exercitu quadringentorum millium venit, Thuringi vix antea a vitis circa Isalam sedibus à Clodio (a) Francorum secundo rege pulsi, ex utique Duisburgo (b) Onistrutæ & Geræ fluenta infederant, exilium in patriam mutaturi. Illa (c) è saxeis Eichsfeldiæ montibus supra Dingelstadium scaturit, inde longissimo tractu septentrionalem Thuringiam interfluit, variis postmodum rivis auctior ipsaque Gerâ propè Gøbesen receptâ, Finnicos montes ad Saxenburgum (d) perrumpit, ac verso ad Austrum fluxu patriæ orientales terminos alluit, donec limitantem eandem Salam infra Naumburgum subit. Attilæ viribus impares Thuringi, donis & subjectione hostem conciliarunt, postea expeditionis socii. Cæso in Catalaunicis Campis Tyranno, & in latibula reverso, † ne segreges per calamitas iterum obrueret, arces extruere, sua jungere mapalia cœperunt, ut viribus unitis fortiores certatim omnes excubarent.*

† Attilæ adventus.

† Causam urbibus excubiendi præbet.

* CCCCL.

Præ-

- (a) Aimoinus lib. 1. cap. 4. quem sequitur Joannes de Bussières Hist. Franc. lib. 1. c. 4.
 (b) Alii Disparjum, Duispargum & aliter vocant, de quo ejusque situ varia apud Chifletium in Anastasi Childerici Regis cap. 1. in Clodio.
 (c) Bussièr d. lib. 1. c. 24. de anne Onestrud ait : quis ille fuerit certo non scitur. Sed nobis in hīs partibus est notissimus.
 (d) Situs loci fabula causam dedit, quasi arte perrupti montes, & antea in aquis stagna venit Thuringia.

(a) Præsertim † pinguis gleba, quam Gera † Erfordia
 eo loci humectat, ubi colles in planitiem *initia, situs,*
 utrimque recedunt, agricolas invitavit, illi *nomen.*
 fluminis commoditate, campisque inducti,
 ad Geræ vadum propè collem, (b) cui ar-
 cem aut venaticam domum Rex Thuringo-
 rorum Meroveus imposuerat, tuguria fi-
 gunt, hinc Gerfurdia (c) hodia Erfordia sur-
 rexit. Hæc cum reliquâ provinciâ Wasini † *Wasinus*
 ni † * imperiū adoravit, (d) quem Thuringi *Thuringo-*
 sibi Regem fecerant. Nec tamen ita res *rum Rex.*
 suas firmavêre, quin novis etiam in sedibus
 Franci † tributa indixerint, aut fortè sub
 tributorum legibus hanc continentem assi-
 gnaverant Victores, cùm ex avita provin-
 cia pepulêre. Quæ cum interrumperent vi-
 cti* (e) atroci bello ad pristinos census ada-
 cti sunt; igitur ulterius pependunt, usq;
 dum indigenâ Regum stirpe fratricidiis ex-
 tinctâ prorsus in Francorum potestatem
 laberentur. Etenim Wasinus † Thuringo-
 rum Rex (f) cùm filios tres haberet Her-
 manfridum, Waldericum & Wertharium, *ejus discor-*
dia.

* CCCCLX

† Francis
Tributarius* CCCCLX
XXXIII.

* DXVIII.

† Filiorum
eius discor-
dia.

A 2

in

(a) Laurentius Peccensteinius in *Theatro Saxon. de Erfurto*
 & *Chronic. Thuring. commun.*

(b) Ernestus Brotturff in *Genealog. Princip. Anhalt. cap. 2.*
ubi de duobus Merovingisburgiis ad agnoscendum plerorumq; er-
rorem vide quæ dicam infra ad An. 1074.

(c) Peccensteinius *dicto loco.*

(d) Rivander in *Chronic. Thuring. pag. m. 30.*

(e) Rivander *ad hunc annum.* (f) Sigebertus *ad eundem*
annum. Gregorius Turonensis *hist. 3. c. 4. quos sequitur*
Busieres hist. Franc. 1. c. 2. Rivand. in Chron. Thuring. ad
annum 518. Conf. Anon. Chron. Erf. ms.

† Sufflata à
fœminâ.

in eos hæreditatem divisit. Vixissent sorte sua contenti Fratres, nisi cupido muliebris concordiam rupisset. (a) Fuit Hermanfrido uxor Dietheri Gothorum (b) in Italia Regis filia, † cui Ammelwerta nomen, hæc paterno tumida spiritu, sexûs avaritiam dolis & crudelitate nutriebat, & cum accubitu ad prandium marito, dimidiatam solum mensam instruxisset, ac dimidiato Regi convenire talem exprobrasset, ulterius ad exuendos coheredes incitans, habes, inquit, fratres, qui non contenti potissimas partes regni paterni, virtutibus tuis ex integro debiti, præripuisse, nostris etiam facultibus insidiantur, nec dubitare velle quod possunt, possunt autem potentiâ duplo majori te diripere. Cessat fraternus amor, ubi bona incipiunt. Igitur ne ictum expecta, sed quod prudentis est, averte, ac ubi vires non suppetunt, dolo rem age. Ecce in primis adhuc hærent consiliis, & sicut accinctis eris impar, ita facile dum arma cudunt, opprimes. Nec tamen simul laceße, Wertharium sicut imbecillio rem viribus, sic invidiâ tumidiorem evertet, facile postmodum hujus spoliis validior Waldericum debellabis, & ad paternam potentiam ascendes. Postulat hoc natorum tuorum felicitas, quos frequentes tibi genui, pluresq; uteris spondet: alias enim vel invidiâ fratrum exulabunt, vel saltem exigui patrimonii quod habes, divisione ad privatorum fortunam redigentur.

† Hermanfridus Wertharium fratrem necat.

II.

Suffecit uxoris oratio ad scelus, quod ut felicius perpetraret Hermanfridus, † non fra-

(a) Rivander ad hunc annum.

(b) Aimoinus de gestis Franc. l. 2. c. 9. Buffieres dicto loco.